

BESLISSING

van de Commissie van Beroep van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond.

1. Inleiding

Op 21 september 1985 werd in de eerste klasse KNSB de competitiewedstrijd Philidor Leeuwarden - Weenink gespeeld; wedstrijdleader (WL) was de heer W. Stoker. Tegen de beslissing van de WL de partij aan het 10e bord tussen H. Seunnenga (Philidor Leeuwarden) en H. Lodeweges (Weenink) door te laten spelen, maakte Philidor Leeuwarden bezwaar bij de brief van 22 september 1985. De competitieleider van de KNSB (CL) verklaarde dit bezwaar gegrond en wijzigde de uitslag van de partij van $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ in 1-0; de beslissing van de CL dateert van 27 september 1985.

Daartegen heeft Weenink beroep aangetekend, bij brief van 9 oktober 1985. Voorts heeft de commissie kennis genomen van het verslag van de WL, geda- teerd 22 september 1985, van een verklaring van de speler Seunnenga van dezelfde datum, en van een brief van Philidor Leeuwarden van 20 oktober 1985.

2. De feiten

Uit het verslag van de WL komt het volgende naar voren: de WL neemt plaats bij het 10e bord wanneer speler Lodeweges nog maar weinig tijd op zijn klok heeft. Bij de 34e zet constateert de WL dat de gezamenlijke tijd van de twee spelers ongeveer 10 minuten minder bedraagt dan de klokken bij de andere borden aangeven.

De WL deelt aan de spelers mee dat de klok een gebrek vertoont en dat hij moest ingrijpen; ondertussen doen de spelers hun 35e zet, en valt de vlag van de zwartspeler. De WL draagt de spelers op de partij voort te zetten vanaf de 35e zet, met 5 minuten extra bedenktijd voor beide spelers. Bij controle achteraf blijkt (alleen) de klok van de zwartspeler te snel te lopen.

De lezing van Weenink komt vrijwel geheel overeen met die van de WL. Philidor Leeuwarden geeft echter een andere lezing: de WL zou niet voor het vallen van de vlag hebben aangekondigd te zullen ingrijpen, maar zou dit pas na enige minuten, nadat de spelers elkaar een hand hadden gegeven en de partij gingen analyseren, hebben gedaan. Bovendien zou de afwijking van de klok maar ongeveer 3 minuten bedragen.

3. Motivering

Opvallend is dat de CL in zijn beslissing afgaat op de lezing van Philidor Leeuwarden, en geen acht lijkt te slaan op het verslag van de WL. Naar het oordeel van de commissie dient aan het verslag van de WL, aangesteld als onpartijdig en objectief persoon, juist zeer veel gewicht te worden toege- kend. Daar komt in de onderhavige zaak bij dat de lezing van Weenink ge- lijkluidend is, en dat denkbaar is dat de mededeling van de WL dat hij wilde ingrijpen door anderen (de spelers) niet is opgemerkt, al dan niet ten gevolge van de tijdnood. De commissie ziet dan ook geen aanleiding voor een nader onderzoek naar de exacte feitelijke toedracht - nog daargelaten dat hiervan ook geen nieuwe gezichtspunten te verwachten zouden zijn - en neemt het verslag van de WL tot uitgangspunt.

De beslissing van de CL is mede gebaseerd op het oordeel dat er hier geen sprake was van een kennelijk gebrek aan de klok, in de zin van artikel 12.4 van de 'regels voor het schaakspel', vastgesteld per 1 januari 1985, in de officiële vertaling van de KNSB, april 1985. De commissie is van oordeel dat het in principe aan de wedstrijdleader is te beslissen wanneer er sprake is van een kennelijk gebrek aan een klok, en dat een beroepsinstantie deze beslissing alleen kan aantasten indien deze duidelijk onjuist is en een redelijk handelend wedstrijdleader niet tot deze beslissing had kunnen komen; een dergelijke beslissing van de wedstrijdleader kan alleen marginaal worden getoetst. In de onderhavige zaak kan de beslissing van de WL de marginale toetsing naar het oordeel van de commissie ruimschoots doorstaan; dit houdt in dat de beslissing van de CL op dit punt onjuist is.

Terzijde merkt de commissie op dat betwijfeld moet worden of, zoals de CL heeft aangenomen, de WL elk half uur de klokken op mogelijke defecten heeft gecontroleerd; dit is echter voor de beslissing over het beroep niet van belang, zodat de commissie hierop verder niet zal ingaan.

Verder heeft de CL overwogen dat een speler een kennelijk gebrek aan de klok moet claimen. Ook dit is naar de mening van de commissie onjuist. Voor een dergelijk standpunt is in de spelregels geen steun te vinden, en in het algemeen kan het als taak van de WL worden beschouwd de klokken (regelmatig) te controleren en wanneer hij een kennelijk gebrek aan een klok constateert, deze klok te vervangen. Het bepaalde in artikel 12.4 van de regels voor het schaakspel heeft geen andere betekenis dan dat indien een speler wil claimen dat zijn klok een kennelijk gebrek vertoont, hij dit uiterlijk onmiddellijk na het vallen van zijn vlag moet doen, en sluit zeker niet uit dat de wedstrijdleader uit zichzelf ingrijpt wanneer hij een kennelijk gebrek aan de klok constateert.

Uitgaande van het verslag van de WL, waarin hij schrijft dat hij voor het vallen van de vlag aankondigde te zullen ingrijpen, kan er geen sprake van zijn dat het ingrijpen plaats vond na een formeel einde van de partij (door tijdsoverschrijding).

De WL heeft de 'ontbrekende bedenktijd' van 10 minuten over beide spelers verdeeld, en deze correctie is ook in overeenstemming met artikel 12.4 van de regels voor het schaakspel, en de commissie is van oordeel dat de beslissing van de WL geheel juist is geweest.

Het beroep dient derhalve gegrond te worden verklaard, en de waarborgsom dient aan Weenink te worden terugbetaald. De beslissing van de CL wordt vernietigd, de beslissing van de WL wordt bevestigd, en daarmee wordt de uitslag van de partij Seunnenga-Lodeweges definitief op $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

4. Beslissing

De commissie

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt de beslissing van de competitieleider van de KNSB;
- bevestigt de beslissing van de wedstrijdleader, en bepaalt daarmee de uitslag van de partij Seunnenga-Lodeweges op $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$;
- besluit hiervan mededeling te doen aan het bestuur van de KNSB.

Aldus vastgesteld door de heren H.A. Bartels, C.W. Berghout en H.J. van Donk, leden van de commissie van beroep, en namens hen ondertekend door H.A. Bartels, op 5 november 1985.